

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ing. F. T.**, bývajúceho v K. a **2/ J. T.**, bývajúcej v K., zastúpených JUDr. M. P., advokátom, so sídlom v K., proti žalovaným **1/ J. B.**, bývajúcej v P. a **2/ A. T.**, bývajúcej v K., **o zaplatenie 1.659,70 € (50.000 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 15 C 10/2005, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 2008 sp. zn. 3 Co 291/2007, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 2008 sp. zn. 3 Co 291/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 27. júna 2007 č. k. 15 C 10/2005 – 89 uložil obom žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť obom žalobcom 1.659,70 € (50.000 Sk) s 13 % úrokom z omeškania od 16.04.2003 do zaplatenia a v časti žaloby o zaplatenie 13 % úroku z istiny 1.659,70 € (50.000 Sk) za obdobie do 16.04.2003 konanie zastavil. O práve na náhradu trov konania rozhodol tak, že uložil obom žalovaným povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu trov konania obom žalobcom vo výške 209 € (6.296 Sk). Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanovením § 544 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynul záver, že obe žalované porušili zmluvnú povinnosť vyplývajúcu im z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 22.11.2002, a sú preto povinné zaplatiť v uvedenej zmluve dohodnutú sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti, zmluvnú pokutu vo výške 1.659,70 € (50.000 Sk) s príslušenstvom 13 % úrokom z omeškania, keďže svoju povinnosť nesplnili včas. Žalované porušili zmluvnú povinnosť dohodnutú v kúpnej zmluve,

predmetom ktorej boli domové nehnuteľnosti v podiely 1/2, pretože v súlade s čl. V. tejto zmluvy nevypratali nimi užívanú časť rodinného domu (1 a 2 izbové byty), nakoľko nevypratali aj plechovú kuchynskú linku. Obranu žalovaných, že kuchynská linka tvorila súčasť alebo príslušenstvo bytu, nepovažoval relevantnou, pretože kuchynská linka netvorí neoddeliteľnú súčasť bytu a ani jeho príslušenstvo, nakoľko nie je vecou patriacou vlastníkovi hlavnej veci ním určenej na trvalé užívanie s hlavnou vecou (§ 121 ods. 1 v spojení s § 120 Občianskeho zákonníka). Spornú plechovú kuchynskú linku považoval samostatnou hnutel'nou vecou, ktorá nebola predmetom kúpnej zmluvy, ani predmetom dedenia po zomrelom P. T., otcovi žalovaných, ani predmetom dedenia po zomrelej G. T., starej matke žalovaných a matke žalobcu 1/. Vzhľadom k uvedenému argumentáciu žalovaných, že linka nebola ich vlastníctvom a preto ju nemohli vypratať, považoval účelovou, pretože žalovaným muselo byť známe už zo zoznamu na vypratanie vecí z 22.11.2002, že žalobcovia nie sú jej vlastníkmi, ak ju do tohto zoznamu vecí na vypratanie zaradili. Nepochopiteľnou považoval úvahu žalovaných, že žalobcovia by ich v prípade vypratania tejto linky obvinili z jej krádeže. Zoznam vecí na vypratanie žalované nespochybňovali až do spísania zápisu z odovzdania a prevzatia časti domu 25.01.2003 a dopísaniu konštatovania žalobkyňou 2/ v závere zápisu o nevypratání kuchynskej linky. Keďže žalobcovia si svoju zmluvnú povinnosť zaplatiť kúpnu cenu v dvoch splátkach splnili a žalované na túto povinnosť nadväzujúcu ich povinnosť vypratať nimi užívanú časť domovej nehnuteľnosti v lehote do siedmych dní od zaplataenia kúpnej ceny nesplnili, pretože nevypratali aj spornú plechovú kuchynskú linku, sú povinné zaplatiť žalobcom v čl. VIII. v kúpnej zmluve z 22.11.2002 dohodnutú zmluvnú pokutu. Keďže svoj dlh žalované nezaplatili do 15.04.2003 v lehote do tridsať dní od výzvy žalobcov z 03.03.2003, v lehote splatnosti dohodnutej v článku VIII. zmluvy, nasledujúcim dňom sa dostali do omeškania s plnením dlhu. V súlade s ustanovením § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka prisúdil žalobcom právo na úrok z omeškania z istiny 1.659,70 € (50.000 Sk) od 16.04.2003 do zaplataenia. Konanie v časti žaloby o zaplataenie príslušenstva, úrokov z omeškania vo výške 13 % z istiny 1.659,70 € (50.000 Sk) do 16.04.2003 z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby v tejto časti v súlade s ustanovením § 96 ods. 1 O. s. p. zastavil. Rozhodnutie o práve na náhradu trov konania odôvodnil úspešnosťou žalobcov v konaní v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. a výšku náhrady trov ustanovením § 151 ods. 3 O. s. p. titulom ich právneho zastupovania advokátom.

Krajský súd v Košiciach, konajúci o odvolaní žalovaných, rozhodol rozsudkom

z 29. apríla 2008 sp. zn. 3 Co 291/2007, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol. O práve na náhradu trov konania rozhodol tak, že uložil obom žalobcom spoločne a nerozdielne povinnosť zaplatiť náhradu trov konania obom žalovaným, žalovanej 1/ vo výške 654,58 € (19.720 Sk) a žalovanej 2/ 63,40 € (1.910 Sk). Stotožnil sa so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa ale nesúhlasil s jeho rozhodnutím. Vzhľadom k tomu, že považoval výsledky vykonaného dokazovania za postačujúce pre rozhodnutie o veci samej, postupujúc podľa § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil. Prioritným považoval nepreukázanie splnenia podmienok priznania žalovaného nároku na zmluvnú pokutu podľa § 544 Občianskeho zákonníka. Odlišne od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalované splnili všetky články zmluvy z 22.11.2002, ktorá skutočnosť vyplýva aj zo samotného zápisu o odovzdaní časti nehnuteľnosti, ktorú v prítomnosti advokáta žalovaných žalobcovia bezvýhradne podpísali. Odvolací súd vychádzal zo záveru, že dodatočné výhrady uvedené v zápise žalobkyňou 2/ sú irelevantné a nie je možné na ne prihliadať. Bezvýznamným považoval aj zoznam vecí z 22.11.2002, pretože nie je súčasťou zmluvy a bol vyhotovený po tom, čo žalované zmluvu podpísali. Dospel tiež k záveru o nepreukázaní vlastníctva kuchynskej linky žalovaných a preto im nemohla vzniknúť povinnosť ju vypratať. Vychádzal tiež zo skutočnosti, že žalobcovia nemajú oprávnenie od žalovaných žiadať vypratanie nehnuteľnosti, ktorej boli všetci účastníci podielovými spoluvlastníkmi pred uzavretím kúpnej zmluvy. Vyslovil názor, že nesplnenie tejto požiadavky nemôže byť sankcionované zmluvnou pokutou, pretože prinajmenšom je v rozpore s dobrými mravmi. O práve na náhradu trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. vzhľadom na úspech žalovaných v konaní a o výške podľa § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie obaja žalobcovia. Navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p., nakoľko rozsudkom odvolacieho súdu bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa a posúdiac dovolanie podľa jeho obsahu, dôvodnosť dovolania ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pretože konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Inou vadou považovali nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nezdôvodnil svoj záver o splnení všetkých zmluvných podmienok žalovanými. Rozdielne od súdu prvého stupňa odvolací súd posúdil skutkové zistenia súdu prvého stupňa. Odlišne posúdil relevantnosť výhrad

v závere zoznamu o vypratání vecí žalobkyňou 2/, právne bezvýznamným považoval aj zoznam vecí z 22.11.2002, pretože nie je súčasťou zmluvy a bol vyhotovený po podpise zmluvy žalovanými a vlastníctvo plechovej kuchynskej linky žalovanými. Dospel tiež k záveru o podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania hnutelných vecí, a aj spornej kuchynskej linky, ktorý záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Nepochybne sporná kuchynská linka sa nachádzala v byte užívanom žalovanými, bola uvedená v zozname vecí na vypratanie vecí a žalované boli povinné ju vypratať.

Žalované sa k dovolaniu žalobcov nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podali účastníci konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu nie je správny.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O. s. p.

V danej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie proti meniacemu rozsudku je prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia; obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O. s. p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O. s. p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie alebo dokazovanie doplní, na základe ktorého dospeje ku skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Podľa § 122 ods. 1 O. s. p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O. s. p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 29. apríla 2008, na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté vyplýva, že krajský súd na odvolacom pojednávaní žiadne dokazovanie nevykonával. Umožnil iba, aby sa v krátkosti vyjadrili právni zástupcovia účastníkov konania, pričom na pojednávaní boli prítomní žalobcovia. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa odvolací súd vyvodil odlišné skutkové závery a na ich základe dospel aj k iným právnym záverom bez toho, aby vo veci v potrebnom rozsahu dokazovanie opakovával alebo doplnil.

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O. s. p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O. s. p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 341/2005 Z. z., ako aj jeho ďalších noviel. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o neopodstatnenosti žaloby, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Za opakovanie dokazovania nemožno považovať procesné prednesy zástupcov účastníkov v odvolacom konaní. Ani správa o doterajšom priebehu konania podaná predsedom senátu alebo povereným členom senátu, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O. s. p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O. s. p., navyše krajský súd prehodnotil dokazovania vykonané súdom prvého stupňa a z takto prehodnoteného dokazovania vyvodil záver o nedôvodnosti žaloby.

Keďže odvolací súd si v predmetnej veci nezadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O. s. p., jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery sú preto zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedeného vyplýva záver, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Takáto vada sama osebe zakladá povinnosť dovolaciemu súdu, aby na ňu prihliadol, i keď by výslovne nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil, keďže konanie jeho vydaniu predchádzajúce je postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a vec odvolaciemu súdu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 a 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

